

**ELABORAT ZA OSNIVANJE
KANCELARIJE ZA POSLOVNU PODRŠKU
(Business Service Office)
u okviru**

**ELEKTROTEHNIČKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BANJOJ LUCI**

Akronim projekta:	WBCInno
Pun naziv projekta:	Modernizacija univerziteta Zapadnog Balkana kroz jačanje struktura i usluga za transfer znanja, istraživanje i inovacije
Broj projekta:	530213-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPHES
Program:	TEMPUS
Koordinator:	UKG – Univerzitet u Kragujevcu
Početak projekta:	Oktobar, 2012
Trajanje projekta:	36 mjeseci

Apstrakt	Elaborat za osnivanje Kancelarije za poslovnu podršku na ETF BL, u okviru Act. 2.4
----------	--

KONTROLNI LIST DOKUMENTA

Naslov:	Elaborat za osnivanje BSO (KPP)
Radni paket:	WP2 – Jačanje postojećih univerzitetskih struktura i osnivanje pet Kancelarija za poslovnu podršku u skladu sa fokusom i prioritetima koji su definisani u Univerzitetskoj inovacionoj platformi
Datum poslednje verzije:	05/12/2013
Status:	Radna verzija
Verzija dokumenta:	v.01
Naziv dokumenta:	Elaborat_za_osnivanje_BSO.doc
Broj strana:	7
Nivo diseminacije:	Lokalni/Regionalni nivo

VERZIJE I LISTA IZMJENA

Verzija	Datum	Opis	Partneri uključeni na izradi dokumenta
v.01	05/12/2013	Prva verzija dokumenta	ETF BL (Z. Đurić., P. Marić)

SADRŽAJ

KONTROLNI LIST DOKUMENTA.....	2
VERZIJE I LISTA IZMJENA	2
SADRŽAJ.....	3
1. UVOD.....	4
2. CILJEVI KANCELARIJE ZA POSLOVNU PODRŠKU.....	4
3. DJELATNOSTI KANCELARIJE ZA POSLOVNU PODRŠKU.....	6
4. PROSTOR I OPREMA	6
5. KADROVI.....	7

1. Uvod

Jedan od glavnih izazova za zemlje Zapadnog Balkana predstavlja jačanje saradnje između univerziteta/fakulteta i privrede, odnosno davanje većeg doprinosa univerziteta/fakulteta razvoju ekonomije zasnovane na znanju. Ovo je veoma bitno za praktičnu implementaciju prioriteta koji su identifikovani u okviru procesa modernizacije univerziteta Zapadnog Balkana.

Kao odgovor na izazove i probleme uočene u regionu, WBCInno projekat (www.wbc-inno.kg.ac.rs) ima širi cilj da doprinese modernizaciji univerziteta na Zapadnom Balkanu kroz jačanje njihovih upravljačkih struktura i saradnje sa privredom, u oblastima transfera znanja, istraživanja i inovacija. On treba da doprinese stvaranju jakih preduzetničkih univerziteta i inovativnih regiona, pa je u tom smislu postavljeno 5 specifičnih ciljeva:

1. Razviti Regionalnu Univerzitetsku Inovacionu Platformu (UIP),
2. Ojačati postojeće i osnovati nove univerzitetske strukture u skladu sa UIP
3. Podržati razvoj poslovnih inkubatora i naučno-tehnoloških parkova u regionu Zapadnog Balkana
4. Razviti Metodologiju za upravljanje inovacijama koja se zasniva na kolaborativnom softverskom alatu
5. Podstaći kreativnost kod studenata i uključiti aktere relevantne za *TripleHelix* model

U okviru specifičnog cilja 2, početkom druge projektne godine, planirano je osnivanje pet Kancelarija za poslovnu podršku na univerzitetima u regionu (Univerzitet u Kragujevcu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Banjoj Luci, Univerzitet u Zenici, Univerzitet u Crnoj Gori).

Treba napomenuti da bi aktivnosti koje se predlažu ovim Elaboratom trebale stvoriti odgovarajuće preduslove sa strane univerziteta/fakulteta, u pogledu jačanja saradnje između univerziteta/fakulteta i privrede.

2. Ciljevi Kancelarije za poslovnu podršku

Predavanja i istraživanja obično predstavljaju osnovne ciljeve koje ima većina univerziteta/fakulteta u svijetu. Posljednjih godina pojavljuje se još jedan bitan cilj, a to je transformacija univerziteta/fakulteta iz predavačkih u preduzetničke. Ta transformacija je nastala zbog povećanog značaja koje znanje ima u postojećem privrednom okruženju, s jedne strane, i finansijskih potreba univerziteta/fakulteta, s druge. Preduzetnički univerziteti imaju važnu ulogu u regionalnom razvoju kroz osnivanje inovativnih jedinica i struktura koje su jače ili slabije pridružene tim univerzitetima. Tipične inovativne jedinice pridružene univerzitetu/fakultetu su centri za inovacije, preduzetnički centri, poslovni inkubatori i slično.

Nova jedinica (kancelarija za poslovnu podršku) u sastavu Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci treba da:

- Obezbijedi jedinstveni pristup najnovijim znanjima, istraživanjima i resursima koji se nude poslovnom okruženju,
- Razvija i održava platformu za upravljanje inovacijama,
- Prikuplja, predstavlja i promovise istraživačke i inovacione resurse putem kataloga, na *on-line* web-katalogu i kroz druge adekvatne forme,
- Podstiče studente na kreativno razmišljanje i oblikovanje ideja,
- Obezbijedi logističku podršku za razvoj poslovnih inkubatora i naučno-tehnoloških parkova u Republici Srpskoj/Bosni i Hercegovini/regionu Zapadnog Balkana i
- Pripremi specifične izvještaje i statističke podatke za donosiocima odluka u upravljačkoj strukturi Fakulteta i Univerziteta.

Za ostvarivanje tranzicije univerziteta/fakulteta od predavačkog ka istraživačkom i preduzetničkom, univerzitet/fakultet mora imati visoke razvojne kriterijume i mora postepeno povećavati sredstva koja ostvaruje mimo budžeta. To povećanje sredstava se po pravilu ostvaruje projektima finansiranim od strane industrije, organa vlasti, razvojnih ili naučnih fondacija, međunarodnih projekata, kao i uspješnim *spin-out* aktivnostima.

U uslovima kada je teško naći zainteresovane industrijske partnere koji bi komercijalizovali naučne i stručne rezultate dobijene na univerzitetu, *spin-out* firme bazirane na visokim tehnologijama koje osnivaju univerzitetski nastavnici i istraživači obično predstavljaju najbolji izlaz. Formiranje *spin-out* firme podrazumijeva da vlasnik firme napušta univerzitet po njenom izdvajanju s univerziteta, a to može predstavljati tešku i često rizičnu odluku. Zato se obično nastavnicima koji pokreću firme nude neke dodatne opcije, kao što je npr. ponuda *part-time* predavačke pozicije, ili besplatnog odsustva sa mogućnošću vraćanja na prethodnu univerzitetsku poziciju, ako firma ne ostvari očekivani uspjeh.

Postoje tri bitne činjenice u vezi *spin-out* aktivnosti u razvijenim zapadnim zemljama:

1. privatna firma koja je nastala na univerzitetu mora da napusti prostor univerziteta,
2. vlasnik firme ne može više biti stalno zaposlen na univerzitetu, i
3. univerzitet ima vlasnički udio u novonastaloj firmi.

Trenutno, na univerzitetima i fakultetima u BiH postoji nekoliko privatnih firmi koje su osnovali nastavnici i istraživači, ali one, nažalost, pripadaju sivoj zoni, kada je riječ o legalnosti djelovanja u okviru univerziteta. Iako koriste resurse univerziteta, od njih isti nemaju koristi. Takve privatne firme u najboljem slučaju plaćaju samo komunalne troškove i neku vrstu rente za iznajmljivanje prostora. U tom smislu se te firme ne mogu tretirati kao rezultat prave *spin-out* aktivnosti. To je prije svega posljedica činjenice da nema jasnih propisa koji bi definisali finansijske i druge odnose između univerziteta/fakulteta i novonastalih firmi. Sadašnje nelegalno stanje mora biti zamijenjeno novim u kome će univerziteti/fakulteti ohrabrivati preduzetništvo

među nastavnicima i istraživačima, ali u regulisanim uslovima u kojima će jasno biti iskazan i realizovan interes univerziteta/fakulteta.

Bitno je napomenuti da je formiranje *spin-out* firmi u velikoj mjeri nezavisno od drugih aktivnosti na univerzitetu koje se odnose na tehnološki transfer. To znači, čak i u uslovima kada univerzitet ne omogućava druge servise tehnološkog transfera, ohrabrivanje i realizovanje *spin-out* firmi je moguće. Pri tome, veoma je bitno da se formira odgovarajuća regulativa (pravna i finansijska) za *spin-out* firme koja bi jasno definisala odnos privatnih firmi prema Univerzitetu/Fakultetu i da bi se precizno zaštitili interesi Univerziteta/Fakulteta.

3. Djelatnosti Kancelarije za poslovnu podršku

Kancelarija za poslovnu podršku treba da vrši sljedeće:

- ✓ Prikupljanje podataka o istraživačkim i inovacionim potencijalima, Univerziteta u Banjoj Luci (prvenstveno Elektrotehničkog fakulteta),
- ✓ Promovisanje istraživanja i usluga korišćenjem i ažuriranjem kataloga istraživačkog i inovativnog potencijala,
- ✓ Uspostavljanje i održavanje baze podataka u obliku web kataloga, s *on-line* pretraživanjem i pripremom posebnih izvještaja (na nivou administratora i na nivou korisnika)
- ✓ Obezbeđivanje jedinstvenog pristupa Univerzitetskim/Fakultetskim resursima, opremi, obukama, rezultatima istraživanja, patentima i licencama koje se nude poslovnom okruženju
- ✓ Uspostavljanje javno-privatnog partnerstva i promocija modernizovanih usluga Univerziteta /Fakulteta
- ✓ Razvoj partnerstva sa preduzećima i povezivanje istraživača i studenata sa poslovnim partnerima
- ✓ Pružanje podrške i učvršćivanje veza sa poslovnim inkubatorima i naučno-tehnološkim parkovima
- ✓ Organizacija takmičenja za najbolju studentsku ideju
- ✓ Održavanje web-platforme za upravljanje inovacijama
- ✓ Zajedničko učešće na tržištu s ostalim jedinicama koje se bave transferom znanja i tehnologija
- ✓ Učešće u procesu unapređenja Univerzitetskih/Fakultetskih regulatornih dokumenata i procedura

4. Prostor i oprema

Rad Kancelarije za poslovnu podršku će se odvijati u prostorijama **Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci**. Za potrebe formiranja ove kancelarije biće nabavljena i odgovarajuća računarska oprema, sredstvima raspoloživim kroz

WBCInno projekat. Na raspolaganju ovoj kancelariji biće i sva ostala oprema na Fakultetu, kada se za istom ukaže potreba, a u skladu sa mogućnostima Fakulteta.

5. Kadrovi

U toku životnog vijeka WBCInno projekta kancelariju će voditi koordinator projekta prof. dr Petar Marić i prorektor za naučnoistraživački rad doc. dr Zoran Đurić. Za obavljanje administrativnih poslova u Kancelariji za poslovnu podršku biće angažovana Bojana Trbić. Njeno angažovanje u Kancelariji će biti plaćano iz budžeta WBCInno projekta u skladu sa TEMPUS pravilima za plaćanje osoblja angažovanog na projektima. U rad Kancelarije uključice se i profesori i saradnici Univerziteta/Fakulteta, koji su uključeni u projekat WBCInno. Finansijska održivost Kancelarije za poslovnu podršku, nakon završetka WBCInno projekta, treba da bude obezbijeđena kroz njeno učešće u međunarodnim, nacionalnim i regionalnim projektima, putem donacija i kroz pružanje tehničkih usluga na tržištu. Nakon završetka WBCInno projekta rad kancelarije će koordinirati Prodekan za naučnoistraživački rad na Fakultetu.